

Fagformål for faget dansk i 1.-3.kl. på Kolding Friskole

Fagets formål

Danskfaget i indskolingen på Kolding Friskole er et dannelsesfag såvel som et fag, der skal give eleven instrumentelle færdigheder indenfor læsning og skriftlighed.

I danskfaget i indskolingen tilegner eleven sig begyndende skriftsprogsfærdigheder, som udvikles på mellemtrinnet.

Der arbejdes desuden med forståelse af sig selv i en samtid, igennem arbejdet med litteratur og fortolkning.

Igennem danskfaget i indskolingen oplever eleven sig selv som kommunikator i meningsfulde sammenhænge. Eleven får herunder desuden erfaring med at udtrykke sig igennem skrift.

I danskfaget fordres elevens læseoplevelse og læselyst, samt kendskab til forskellige genrer. Eleven bliver bevidst om læsningens funktion og muligheder.

Undervisningens indhold

Læsning/fortolkning

- bogstavkendskab
- artikulation
- læsestrategier
- afkodning, ordkendskab
- læseforståelse/fortolkning
- læsning af forskellige teksttyper (se hvilke under teksttyper)
- læsningens funktionelle aspekt
- højtlesning

Skriftlighed

- håndskrift, blyantsgreb og begyndende håndtering af skriveprogram
- børnestavning
- teksten og fortællingens opbygning
- stavning, grammatik, syntaks

Mundtlighed

- egne oplevelser
- genfortælling og fortolkning

Teksttyper

- **Berettende tekster:**

- rim og remser
- eventyr
- fabler
- billedfortællinger
- roman (oplæst af læreren)

- **Informerende tekster:**

- små fagbøger

- **Instruerende tekster**

Kommunikation

- samtalens færdselsregler
- sprogbrug

Arbejdsmetoder /præcisering af indhold

Læsning

Der arbejdes med bogstavernes form, navn og lyd.

Kendskab til konsonanter og vokaler.

Der arbejdes med mange forskellige læsestrategier: lydglidning, stavelsesdeling, rodmorfem, ordbilleder og regler for bogstavfølger.

Der benyttes en fælles læsebog og lydrette tekster.

Eleverne skifter mellem selvstændig læsning, makker læsning og højtlesning.

Der arbejdes med elevernes ordforråd i bredden og dybden (synonymer, antonymer, rodmorfem og endelser).

Der arbejdes med genrekendskab, herunder eventyr, små fagbøger, rim og remser, opskrifter, brugsanvisninger, fabler og multimodale tekster.

Fortolkning

Igennem børnelitteratur (oplæst af læreren) arbejdes med samtale om- og fortolkning af tekster, herunder temaer, personkarakteristik, miljø og perspektivering til egen erfaringsverden.

Skriftlighed

Der arbejdes med de store og små trykbogstavets form og skriveretning.

Der lægges vægt på rigtig greb på blyanten. Der arbejdes primært med håndskrift.

I slutningen af indskolingen arbejder eleverne desuden med begyndende håndtering af digitalt skriveprogram.

Eleverne bønrestaver og staver enkelte lydrette ord.

Eleverne skriver undertekster til egne tegninger (illustrationer til hørte fortællinger, egne oplevelser) og udleverede fotos/tegninger/billedserier.

Eleverne skriver små fortællinger og laver små fagbøger.

Der lægges megen vægt på at skabe skrivelyst. Det gør vi ved at præsentere eleverne for mange forskellige skriftlige opgaver, der tager udgangspunkt i den enkelte elevs egne oplevelser, erfaringsverden og interesser.

Der benyttes forskellige stavestrategier - lydglidning, stavelsesdeling og rod morfemer.

Der trænes sikkerhed i stavning af de 120 mest almindelige ord.

Eleverne præsenteres for forskellige ordklasser. Der arbejdes med navneord, udsagnsord, tillægsord og egennavne samt bøjning af navneord og udsagnsord.

Der arbejdes med elevernes opmærksomhed omkring syntaks.

Der arbejdes med brugen af punktum, spørgsmålstegn, udråbstegn, stort begyndelsesbogstav og tegn ved direkte tale.

Eleverne laver små plancher. Her arbejder de med forskellige typer af bogstaver og opsætning af tekst og illustrationer.

Mundtlighed

Vi vægter modet, sikkerheden og evnen til mundtligt at kunne formidle tanker, viden, fortællinger og egne oplevelser frit overfor større grupper af tilhørere.

Eleverne deltager i den frie samtale på klassen. Her udtrykker eleverne sig mundtligt om egne og andres oplevelser, tanker, tolkning af tekster/ film og etiske spørgsmål.

Eleverne træner i mundtlig fremlæggelse af egne fortællinger og projekter for klassekammeraterne.

Kommunikation

Elevernes evne til at kunne deltage i kommunikation med andre trænes.

Evnen til at lytte, vente på tur og holde sig til det aktuelle emne er vigtig for at kunne indgå i et socialt fællesskab.

Der arbejdes med at bevidstgøre eleverne om betydningen af anstændig brug af elementer i retorikken - betoning, gestik, mimik, kropssprog og ordvalg.

Projektarbejde

Der arbejdes projektorienteret (på et helt grundlæggende niveau) med egne små projekter inden for et lærervalgt emne.

Eleverne præsenteres for hvordan man laver et mind map og opstiller faktaspørgsmål (og evt. forklaringsspørgsmål) til eget emne.

Eleverne præsenterer deres projekter for klassen.